

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit TURHAN tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

İzmir'in lojistik merkezi olması açısından önemli bir rol üstlenmesi beklenen, sanayiciler ve iş dünyasını heyecanlandıran, Binali Yıldırım tarafından 'Ege'nin ihracat merkezi haline gelecek' diye tanıtılan AKP'nin 2011 seçimleri öncesi İzmir'de hayata geçirmeyi vadettiği 35 projeden biri olan Kuzey Ege Çandarlı Limanı Projesi'nin 2017 yılında tamamlanması öngörüldükçe; projenin sadece yüzde 30'u hayata geçirilebilmiştir.

Atıl bir yatırıma dönüşen Kuzey Ege Çandarlı Limanı ile ilgili 2016 yılında dönemin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan, İzmir'de yaptığı bir açıklamada Çandarlı Limanı'nı konteyner limanı olarak planladıklarını ancak dünyada konteyner ticareti olan pazarda daralmanın yaşandığını belirterek, Çandarlı gibi bir limanı daha ekonomik ve verimli kullanabilmek için konsept değişikliği üzerinde çalıştıklarını açıklamıştır.

2017 yılında İzmir Fuarı'nın açılışı sırasında konuşan dönemin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, Ege Bölgesi ihracatının yüzde 60'ının İzmir'den yapıldığını ve İzmir'in toplam sanayi üretiminin yüzde 10'unu karşılamadığını aktarmış, İzmir'in Türkiye ekonomisinin itici güçlerinden biri olduğunu belirterek; *"Hükümet olarak İzmir'in potansiyelini daha da artıracak, daha da ileriye taşıyacak projeleri hayata geçirmeye devam edeceğiz. Bunlardan bir tanesi Çandarlı Limanıdır. Yeni ticari konseptiyle Türkiye'nin dünyaya açılan en önemli kapılarından biri olacaktır"* ifadelerini kullanmıştır.

Öte yandan TBMM'ye sunduğum 11/09/2017 tarihli 7/17279 esas numaralı yazılı soru önergesinde sorduğum *"Kuzey Ege Çandarlı Limanı projesinin revizesi yapılmış mıdır? Yapılmışsa revize edilen projeye gemi bakım onarım, akaryakıt ikmal ve gemi tedarik gibi işlevler eklenmiş midir? Revizesi yapılmamışsa ne zaman yapılacaktır? Kuzey Ege Çandarlı Limanı'nın ihalesi ne zaman yapılacaktır? Bugüne kadar Kuzey Ege Çandarlı Limanı'na yapılan yatırımın bedeli toplam ne kadardır? Kuzey Ege Çandarlı Limanı'nın ne zaman hizmete sunulması öngörülmektedir?"* sorularına 11/12/2017 tarihinde dönemin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan tarafından şu yanıt verilmiştir: *"Bugüne kadar 455 milyon TL tutarında (2017 yılı fiyatlarıyla) yatırım yapılan Kuzey Ege Çandarlı Limanı Projesinde, yatırımcılardan gelecek talepler doğrultusunda gerekli revizyonların yapılması mümkün bulunmaktadır. Şimdilik 4 milyon TEU/YIL konteyner kapasiteli olarak hizmet vermesi planlanan Kuzey Ege Çandarlı Limanı'nın, 2. etap ihalesinin, talebe bağlı olarak Yap-İşlet-Devret Modeli ile en yakın zamanda yapılması ve sözleşmesinde belirlenecek sürede hizmete sunulması öngörülmektedir."*

Aradan geçen yıllara rağmen Çandarlı Limanı ile ilgili hiçbir ilerleme kaydedilememiştir.

Geçtiğimiz hafta Sayıştay tarafından açıklanan 'Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 2017 Yılı Sayıştay Performans Denetim Raporu'nda AKP'nin 2011 seçimleri öncesi İzmir'de hayata geçirmeyi vadettiği 35 projeden biri olan Kuzey Ege Çandarlı Limanı Projesi ile ilgili detaylar dikkat çekmektedir.

Raporda projenin hedef ve göstergesi arasında ilgi bulamadığını belirten Sayıştay, *"Performans hedefi 'kamu-özel işbirliği modelinden yararlanarak yat limanı yapmak' olarak tanımlandığı halde; hedefe*

yönelik gösterge 'Kuzey Ege (Çandarlı) Limanının üst yapı Projesi Yapılma Oranı' olarak tespit edilmiştir. Hedefin yat limanı yapmak olarak tanımlandığı; göstergenin ise, yat limanına ilişkin olmaması nedeniyle hedef ve gösterge arasında ilgi bulunmamaktadır" ifadelerini kullanmıştır.

Performans hedefi, "Demiryolu yük ve yolcu taşımacılığının kalitesini yükseltecek standartları gözeterek, AB mevzuatları ile uyumlu düzenlemeleri yapmak" olarak tanımlanmış olmasına rağmen performans göstergesi 'denetlenen tesis ve işletme sayısı' olarak belirlenmiş; raporda "Tespit edilen göstergenin hedefle ilgisi bulunmadığı gibi idarenin yapmayı tasarladığı eylemle de uyummadığı ve iyi tanımlanmadığı görülmüştür" diyen Sayıştay, açıklanan gerekçeler işe hedef bağlantısının kurulamadığını belirtmiştir.

"Ulaştırma Sektöründe Yapılan Faaliyetlerin Sera Gazı Emisyonlarının Azaltımına Katkısının Sayısallaştırılması ve Ulaştırma Sektöründe İklim Değişikliğine Uyum Projesinin hazırlık çalışmalarının tamamlanması" olarak belirlenen göstergede belirlenen hedefler çevre duyarlılığını ve enerji verimliliğini artırmaya yönelik olarak yapılması planlanan eylemleri tanımladığı ancak çevre duyarlılığı ve enerji verimliliğindeki değişimin nasıl izlenebileceğini ortaya koyamadığını belirten Sayıştay, "Sera gazı emisyonundaki düşüşten bir öngörü oluşturarak bu düşüğe destek olan ulaştırma altyapısı yaygınlaştırılacaksa gösterge bu ulaştırma altyapısında değişme olmalıdır. Benzer şekilde ulaştırma altyapılarının iklim değişikliğine etkileri nazara alınarak olumsuz etkiler bertaraf edilecekse iklim değişikliğine olumsuz etki eden ulaştırma alt yapılarının azaltılması bir gösterge olmalıdır. Bu sebeplerle göstergenin hedefle ilgisi kurulamamaktadır" şeklinde açıklamış ve doğrudan hedefe yönelik eylemlerin tanımlanmadığını tespit etmiştir.

"İzmir ilindeki limanların toplam konteyner elleçleme kapasitesi 3.525.000 TEU/yıl'dır. Bununla birlikte İzmir ilinde son dört yılda elleçlenen konteyner miktarı 1,2 milyon TEU ile 1,4 milyon TEU arasındadır. Bu miktar ise İzmir ilinde faaliyette bulunan mevcut limanların konteyner elleçleme kapasitesinin yüzde 40'ı kadardır. İzmir ilindeki limanların konteyner elleçleme kapasitesindeki kullanım oranının yüzde 40 gibi düşük seviyede olması ve bu aşamada yeni liman yapılmasına gerek olmaması nedeniyle Kuzey Ege (Çandarlı) Limanının ihalesi gerçekleştirilmemiştir" ve projenin sapma nedeni olarak yapılan "İhalesi yapılamadığından gerçekleşme sağlanamadı" açıklamasından ikna olmayan Sayıştay, raporda denetim kanaati olarak "**İhalenin neden gerçekleştirilemediği belirtilmediğinden gerekçe ikna edici bulunmamıştır**" demiştir. Bu bağlamda;

- 1 – Kuzey Ege Çandarlı Limanı'nın ihalesi neden yapılamamaktadır?
- 2 – AKP'nin 2011 seçimleri öncesi İzmir'de hayata geçirmeyi vadettiği 35 projeden biri olan ve 2017 yılı sonu itibarıyla 455 milyon TL tutarında yatırım yapıldığı bilinen Kuzey Ege Çandarlı Limanı Projesi iptal mi edilmiştir? İptal edilmediyse ihalesi ne zaman yapılacaktır?
- 3 – Bugüne kadar Kuzey Ege Çandarlı Limanı'na yapılan yatırımın bedeli (2018 Ekim ayı fiyatlarıyla) toplam ne kadardır?
- 4 – Proje iptal edilmediyse, Kuzey Ege Çandarlı Limanı projesinin tamamlanması ve hayata geçmesi için öngördüğünüz süre nedir?
- 5 – Proje iptal edilmediyse, Sayıştay raporu ile ortaya Kuzey Ege Çandarlı Limanı Projesi ile ilgili belirlenen hedefler ile gerçek arasındaki çelişkilerin giderilmesi için hangi çalışmalar yapılmaktadır? Bu çalışmalar ne aşamada ve ne zaman tamamlanacaktır?
- 6 – Proje iptal edilmediyse, proje kapsamında, "Ulaştırma Sektöründe Yapılan Faaliyetlerin Sera Gazı Emisyonlarının Azaltımına Katkısının Sayısallaştırılması ve Ulaştırma Sektöründe İklim Değişikliğine Uyum Projesinin hazırlık çalışmalarının tamamlanması" olarak belirlenen gösterge hedefine de uyan, çevre duyarlılığı ve enerji verimliliğindeki değişimler nasıl izlenecektir? Bu konuda yürütülen çalışmalar nelerdir, hangi aşamada ve ne zaman tamamlanacaktır?